

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorażczyzny 31. (Tel. 176).
Adres Administracji: Lwów, ul. Podwale 3. (Tel. 73).

Cena
egzemplarza
pojedynczego

15 gr.

Na dworcach
okrojonych

18 gr.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Telefon Redaktora Naczelnego 230.
Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Charakter Rządu a plany rekonstrukcyjne.

Warszawa, 15 listopada.

Po ostatnim wygłoszeniu Premiera Grabskiego w Sejmie, spowodowanym inwektywą rzuconą na Rząd przez posła Głabińskiego, i po wotum zaufania, jakie znaczną większością głosów uzyskał p. Grabski, — pisałem na tym miejscu, że zwycięstwo to wzmocni niewątpliwie stanowisko szefa Rządu, z drugiej jednak strony nie usunie wszędzie trudności, jakie napotyka on z natury rzeczy na swej drodze, jako rząd pozaparlamentarny. Przewidywania te — jak dotychczas — naogół się spełniły. Dzisiaj bowiem żadne stronnictwo polskie nie tylko nie myśli o obaleniu gabinetu, ale również nie atakuje go w sposób tak gwałtowny, jak to uczynił swego czasu przywódca Związku Ludowo-Narodowego, zmuszając Premiera do postawienia kwestji zaufania. Co więcej, solidarne głosowanie wszystkich stronnictw polskich przeciw ostatniemu wotum nieufności dla gabinetu, wysuniętemu przez mniejszość narodową i komunistów, jest najlepszym dowodem, że parlamentarna opinja polska jest zgodna w przekonaniu, że wywoływanie obecnie przesilenia jest absolutnie sprzeczne z interesem Państwa.

Z drugiej strony, większość, która poparła Rząd, nie może uważać za większość stałą, pozwalającą liczyć na swe poparcie w każdej okoliczności. W naszych paradoksalnych stosunkach parlamentarnych zdarza się niejednokrotnie, że jedno i to samo stronnictwo raz gabinet popiera, drugi raz go zwalcza. Tak był np. z Wyzwoleniem, które bezpośrednio po wzięciu Rządu w obronę po ataku pos. Głabińskiego, zaatakowało gwałtownie politykę wewnętrzną tego Rządu w dyskusji nad exposé Premiera. Są to oczywiście w części konsekwencje charakteru pozaparlamentarnego obecnego gabinetu, nie opierającego się na żadnym stronnictwie.

A jednak charakteru tego Rządu troskliwie strzeże, gdyż dzisiejsze ukształtowanie sił w Sejmie — będące znowu rezultatem obecnej nienajlepszej ordynacji wyborczej — nie pozwala na utworzenie gabinetu parlamentarnego. Wszelka więc parlamentaryzacja Rządu w jakimkolwiek sensie — prawicowym czy lewicowym — osłabiłaby znacznie jego pozycję. Paradoks ten charakteryzuje najlepiej obecna sytuacja.

Z tego też punktu widzenia należy oceniać obecne plany rekonstrukcyjne. Jeżeli, co jest wiel-

P. Ratajski przyjął tekę Ministra spraw wewn.

ROKOWANIA O OBSADZENIE TEKI MINISTRA PRACY I SPRAW WIEDLIWOŚCI.

[Warszawa, 17 listopada. (Tel. G. L.). Wczoraj po konferencji odbytej między premierem Grabskim a prezydentem miasta Poznania p. Cyrylem Ratajskim, p. Ratajski przyjął tekę Ministra spraw wewnętrznych.

Następnie odbyła się wspólna konferencja przy udziale posła Thugutta, na której omawiano zakres działania Ministra spraw wewnętrznych i wicepremiera. — Jeszcze w dniu dzisiejszym projektowane jest obsadzenie teki Ministra

prawdopodobnie, p. Thugutt zostanie Wiceprezesem Rady Ministrów, to fakt ten nie zachwieje ani charakterem pozaparlamentarnym Rządu, ani nie będzie oznaczaniem przesunięcia gabinetu na lewo. Pose Thugutt nie należy dziś do żadnego stronnictwa, a w zakresie jego działalności jako dobrze obeznanego ze sprawami mniejszości narodowych, leżałaby realizacja uchwalonych ustaw dla tych mniejszości i związana z tem sanacja stosunków kresowych.

Przekonanie, że Rząd istotnie zdecydowany jest zachować swój charakter pozaparlamentarny i nie zbliżyć się ani do lewicy, ani do prawicy, ustala się też wśród stronnictw, powodując znaczne uspokojenie umysłów w Sejmie i wzrost zaufania stronnictw do Premiera.

Spójrzmy np. na prawicę. Tam, poza stałą negatywną stanowiskiem Ch. N., idea twórczej wółpracy z Rządem toruje sobie drogę coraz wyraźniej. Najdalej poszła w tym kierunku Chadeja, która konieczność tej współpracy uznaje w całej pełni. Sympatyzujący z tem stronnictwem prezydent m. Poznania, p. Cyryl Ratajski, zostanie może Ministrem spraw wewnętrznych. Jeszcze ciekawszy objaw obserwujemy w Związku ku Lud. Narod. W klubie tym, do którego Premier zwracał się również jak do innych klubów w celu naradzenia się nad sprawą rekonstrukcji gabinetu, istnieje poważna opozycja, reprezentowana przez p. Kozickiego, przeciwno skrajnym tendencjom p. Głabińskiego. Umiearkowani członkowie tego stronnictwa rozumieją, że ciągle negatywne stanowisko wobec twórczej pracy Rządu nie przysparza ani pożytku Państwu, ani popularności stronnictwu. Natomiast ciekawe nastroje należy zwrócić baczną uwagę.

Podobnie dodatnie objawy można zaobserwować w Wyzwoleniu. Mam oczywiście na myśl secesję

pracy i sprawiedliwości. Uporczywie wymieniane są kandydatury pp. inż. Sokała i prof. Lutostańskiego.

P. Cyryl Ratajski kończył studia prawnicze w Niemczech. Następnie był adwokatem w Raciborzku. Pracował w komitetach wyborczych przy wyborach do Reichstagu. Przez jakiś czas był dyrektorem fabryki chemicznej. Przed kilku laty wybrany został prezydentem m. Poznania. Do żadnego stronnictwa nie należy.

bolszewizujących żywiołów, które stale utrudniają stronnictwu temu pracę państwowo-twórczą. Wypada się spodziewać, że jego członkowie rozważni i umiarkowani z pos. Poniatowski kim na czele, poprowadzą obecnie działalność stronnictwa w kierunku bardziej pożądanym dla Państwa i Rządu.

Tak więc, mimo wszystko horyzonty na przyszłość są jaśniejsze i stanowisko Rządu silniejsze, niż przed paroma tygodniami.

Varsoviensis.

Nowy bezczelny sowiecki atak na Polskę.

„INKWIZYCJA ŚREDNIOWIECZNA BLEDNIE WOBEC BIAŁEGO TERRORU W POLSCE”. — KAMPANIĘ PROWADZI SIĘ POD PŁASZCZYKIEM „POLSKICH” DZIAŁACZY. — „MIĘDZYNARODOWA KOMISJA DLA ZBADANIA WIEZIENICTWA W POLSCE WINIEN ZAINICJOWAĆ RZĄD UKRAINY SOWIECKIEJ”.

(Telefonemat własny „Gazety Lwowskiej”).

Pogranicze sow. 17 listop.

Niejednokrotnie wskazywaliśmy w ostatnim czasie na łamach „Gaz. Lwowskiej” na ohydny, pełną bezczelnych kłamstw i bredni kampanię, prowadzoną przez rząd i prasę sowiecką przeciwko Polsce. Kampanię tę inscenizowano pod hasłem uratowania więźniów politycznych w Polsce z pod „okropnego białego terroru”, stosowanego przez Rząd polski. W ślad za wydanymi poprzednio licznymi odezwaniami, urządzanymi wiecami protestacyjnymi, demonstracjami itd. ogłoszono obecnie „w imieniu Polaków — pracowniców społecznych wśród ludności polskiej na Ukrainie sow.” (naturalnie — komunistów) „list otwarty do mas pracujących całego świata z powodu pastwienia się burżuazyjnych katów polskich nad więźniami politycznymi”.

List ten, którego tytuł już dość wymownie mówi o jego treści został pierwotnie wydany i podpisany

CZY POSEŁ SEYDA MOŻE BYĆ WICEMARSZAŁKIEM SEJMU?

Warszawa, 16 listopada. (Tel. G. L.) Poseł Korfanty w „Rzeczpospolitej” występuje przeciw wicemarszałkowi Sejmowi Penatowskiemu, który wystosował do Rataja pismo zapytania o czy starostwo wicemarszałka, które piastuje p. Seyda nie koliduje ze stanowiskiem przedstawiciela przemysłu niemieckiego na G. Śląsku. Od odpowiedzi na to pytanie Poniatowski czyni zależnym dalsze swe pozostanie na urzędzie wicemarszałkowskim. Korfanty pisze, że tego rodzaju stawianie sprawy doprowadzi do zacieśnienia partyjnego. Zdaniem posła Korfanteo należy czynić wszystko, aby Niemców górnos Śląskich wciągnąć w orbitę polskich wpływów i wychować na praworządnych obywateli Państwa.

LIST ZINOWIEWA AUTENTYCZNY.

Wiedeń, 17 listopada. (Tel. „G. L.”) „Der Morgen” donosi, że komisja powołana dla zbadania sprawy listu Zinowiewa doszła do przekonania, że istnieją przekonujące dowody autentyczności tego listu. Wobec tego jest możliwe, że będzie wystosowana nota do Moskwy, że przyjdzie wogóle do zerwania stosunków dyplomatycznych. Wiedeń „Sunday Express”, Churchill oraz kilku innych członków gabinetu są zdania, że należy zwrócić Rakowskiemu pasport.

ny przez „znanych działaczy polskich” Gromnickiego, Skarbkę, dra Brześlawa, Konarskiego i in. — w liczbie ponad 30 osób, następnie zaś poszczególne grupy „działaczy polskich” zgłaszały swój akces i „głos protestu” do zamkniętej przez autorów odezwy. Odezwa ta również była tematem specjalnie zwołanych zgromadzeń i wieców ludowych, kończących się przyjęciem odpowiednich uchwał i rezolucji.

Kolportowana w olbrzymiej ilości egzemplarzy nie tylko w Rosji, lecz również we wszystkich państwach europejskich, zaczyna się od twierdzenia, że „dziesiątki tysięcy więźniów politycznych są od dawien dawna nekane w więzieniach burżuazji. Stan ich jest nadzwyczajnie ciężki. Państwa burżuazyjne swymi okrucieństwami, starają się zaćmić najciemniejsze strony historii”. „Jednak pierwsze miejsce na tem polu, zdobyła bez-

sprzecznie burżuazyjno-szlachecka Polska. Nawet średniowieczna inkwizycja błędnie wobec wyrafowanego okrucieństwa katów polskich. Okrutne katowania i tortury, męki i niekudźkie pastwienie się przy pomocy najnowszych zdobyczy techniki katowskiej — oto codzienna praktyka polskiego systemu więziennego. Krzyki i jęki, dołatujące do nas z katowni polskiej, przenikają po przez kraty więzienne i niemilkącym echem dobiegają do najdalszych krańców białej Polski, nie bacząc na wszelkie starania inkwizytorów”. Dalej autorowie odezwy twierdzą, że „nawet spokojni, zgola apatyczni obywatele Polski oburzeni są tą ohydą i wznoszą swój głos protestu w imię zwykłych haseł ludzkości” (!). To wszystko dzieje się „przy cichej zgodzie i udziale zdrajców klasy robotniczej z pod znaku polskiej partii socjalistycznej” (PPS.).

Na potwierdzenie oszczerczych twierdzeń o „okropnościach i nie-ludzkich męczarniach” więzień polskich przytacza odezwa w całości list „jednego z przedziwnych mieszkańców m. Łodzi, niejakiego Bartczaka, swego czasu wydrukowany w łódzkim „Kurjerze Wieczornym”.

W dalszym ciągu zwracają się nasi „przyjaciele do robotników i włościan wszystkich krajów, z wezwaniem, aby starali się wpłynąć na swe rządy w celu podjęcia odpowiednich kroków dla przeciwdziałania niesłychanym nadużyciom w więzieniach polskich, dla zapobieżenia dalszym okrucieństwom, dokonywanym nad więźniami politycznymi”.

Sedno odezwy jednak w jej końcowym ustępie, który zawiera apel „do robotniko-włościańskiego rządu U. S. R. S.” (Ukraiński sowiecki) z prośbą o załatwienie jak najenergiczniejszego protestu i wzięcie na się inicjatywy utworzenia międzynarodowej komisji (!) dla zbadania polskich więzień” (sic).

Perfidne hasło to — „międzynarodowa kontrola więzień politycznych w Polsce” — stało się po ogłoszeniu tej odezwy integralną częścią uchwał i rezolucji wszelkiego rodzaju wieców i meetingów, specjalnie inscenizowanych przez rząd sowiecki w różnych miejscowościach państwa czerwonego.

Feljton „Gazety Lwów.” z d. 18. XI. 1924

HENRYK BALK.

W niewoli muzycznej.

(Dokończenie).

Intencją muzyki, jej założeniem konstytutywnym jest tedy przenawiać do naszej uczuciowości. Pozazdrościli jej tego bezpośredniego wpływu na nasze uczucia: niedawno rzeźba, reprezentowana przez Rodina, a obecnie w mierze wysokiej malarstwo i literatura. Stoją one obecnie pod znaczną supremacją muzyki. Często bardzo słyszymy dzisiaj hasła: „muzyka jest jedyną sztuką prawdziwą!”, „należy przeszczepiać metody muzyczne do malarstwa i poezji!”, „operujemy, jak muzyka, czystą formą!” i t. d. Nie poprzestano na hasłach teoretycznych; spróbować je wcielić w żywe twory artystyczne.

Transplantacja muzyki do malarstwa zrodziła w postaci wyjąskra-

Porządek dzienny V. sesji Ligi Narodów.

PRZYGOTOWANIE DO KONFERENCJI ROZBROJENIOWEJ. — SPRAWA KONTROLI STANU ZBROJEŃ W NIEMCZECH, AUSTRII, BULGARJI I NA WĘGRZECCH.

Genewa, 15 listopada. (Tel. G. L.). Prowizoryczny porządek dzienny plątej i ostatniej sesji Ligi Narodów, mających się odbyć 2. grudnia w Rzymie, zawiera szereg spraw, dotyczących najważniejszych dziedzin działalności Ligi Narodów. W większości spraw idzie o wykonanie rezolucji przyjętych we wrześniu przez Zgromadzenie Ligi. W sprawie rozbrojenia zajmie się Rada przede wszystkim przygotowaniem konferencji rozbrojeniowej i sprawa sankcji wzajemnej pomocy. Wreszcie poweźmie Rada decyzję w sprawach pozostających

w związku z ogólnym rozbrojeniem a mianowicie ustali termin zwołania konferencji międzynarodowej, celem omówienia projektu między narodowej konwencji, co do kontroli handlu bronią, oraz zajmie się sprawą kontroli stanu zbrojeń w Niemczech, Austrii, Bułgarji i na Węgrzech.

Bruksela, 15 listopada. (Tel. G. L.). Hymans wyjedzie 5 grudnia do Rzymu, abby wziąć udział w sesji Rady Ligi Narodów, która ma za zadanie przygotowanie konferencji rozbrojeniowej.

AGREMENT DLA POSŁA LASOCKIEGO.

Warszawa 16 listopada. (Tel. G. L.). Rząd czeski nadesłał agreement dla posła Lasockiego, który wyjeżdża do Pragi w poniedziałek. Przed wyjazdem ma być u niego plan i termin rokowań handlowych z Czechosłowacją.

ZŁOTY POLSKI JEST WALUTA PEŁNOWARTOŚCIOWĄ.

Praga, 15 listopada. (Tel. G. L.). Ministerstwo finansów zarządziło, że złoty polski i marka niemiecka uzyskiwane za eksport czeski mają być natychmiast przez ekspertów przelewane bądź wprost do urzędu bankowego ministerstwa finansów, bądź za pośrednictwem banków dewizowych, uprawnionych do inkasowania walut pełnowartościowych. Również ukazało się drugie rozporządzenie, zaliczające złoty polski i złotą markę niemiecką do walut pełnowartościowych.

PIERWSZY AKT PAŃSTWOWY PREZ. COOLIDGEA.

Wiedeń, 16 listopada. (Tel. G. L.). „N. Fr. Presse” donosi z N. Jorku, że pierwszym aktem państwowym Coolidgea będzie rozesłanie zaproszeń na powszechną konferencję rozbrojeniową.

NOWI MINISTROWI WĘGIERSCY.

Budapeszt 16 listopada. (Tel. G. L.). Tybu cjuş Soit vszky, b. p dsek e arz stanu w min s eistwie finansów, dyrektor Banku dla powszechnego kredytu, mianowany został ministrem spraw zagranicznych. Członkowi Zgromadzenia narodowego Janowi Majorowi powierzona została teka ministerstwa rolnictwa Ministrem finansów mianowany został Jen Bud. Regen; w uznaniu zasług położonych przez ustępującego ministra finansów br. Koraniego, udekorował go Wielkim Węgierskim Krzyżem Zasługi.

RADICZ UCIEKŁ DO SZWAJCARJI.

Białogród, 16 listop. (Tel. G. L.). Według ostatnio otrzymanych wiadomości, Radicz znajduje się obecnie w Davos. Przygotowuje on obecnie na terenie zagranicznym kampanię wywrotową przeciw królestwu S. H. S., jednocześnie zaś zacieśnia swe stosunki z bolszewi-ami.

Białogród, 16 list. (Tel. G. L.). Grupa malkontentów z kroackiej partii chłopskiej, korzystając z ucieczki Radicza, ukonstytuowała się jako partja dyssydentów pod nazwą monarchicznej partji kroackiej, pod przewodnictwem Lewre-kowicza.

PRASA ZAGRANICZNA W HOL-DZIE REYMONTOWI.

Helsingfors, 15 listopada. (Tel. G. L.). Z powodu przyznania Reymontowi nagrody Nobla prasa fińska zamieszcza jego portrety i wzmianki o jego twórczości literackiej.

Praga, 15 listopada. (Tel. G. L.). Cała prasa czechosłowacka wita serdecznie fakt przyznania Reymontowi nagrody Nobla. „Narodni Listy” zamieszczają dłuższy artykuł, stwierdzający, że przyznanie nagrody Nobla Reymontowi jest nowym świadectwem zwycięstwa Polski na polu światowym, oraz że sukces Polski jest również sukcesem całej Słowiańszczyzny.

ZASTOSOWANIE WLG PRZEJAZDOWYCH NA WĄSKOTOROWYCH KOLEJACH.

(Telefonem od naszego korespondenta). Warszawa, 16. listopada.

Ministerstwo kolei zarządziło, by aż do czasu wydania odrębnych taryf osobowych i bagażowych dla wąskotorowych kolei państwowych i prywatnych, pozostających pod zarządem państwowym, stosowane były na kolejach tych, otwartych do użytku publicznego, w miarę możliwości i o ile temu nie stoją na przeszkodzie przepisy obowiązujące na danej kolei, wszystkie postanowienia taryfowe, ważne na kolejach normalnotorowych.

Z małopolskich kolei wchodzi tu w rachubę koleje wąskotorowe Przeworsk—Dynów i Nowy Lądek—Cisna

KAMPANJA NACIONALISTÓW PRZECIW PREZYDENTOWI RZESZY.

Berlin 15 listopada. (Tel. G. L.). W ciągu akcji wyborczej grupy nacjonalistów rozpoczęła się kampanja przeciw prezydentowi republiki. W jednym z biur wyborczych partji nacjonalistycznej znalazła polcja biozury, zawierające ustępy obrażające prezydenta. W mowie wygłoszonej we Wrocławiu zarzucał kanclerz Marks nacjonalistom, iż kampanja, prowadzona przez nich przeciw prezydentowi republiki obraża przyzwołość publiczną i kompromituje Niemcy wobec całego świata.

wionej — formizm. Jak muzyka nie potrzebuje wyobrażeń, pojęć i sądów, aby pobudzić naszą emocjonalność, tak formizm pragnie działać na duszę nie imitatywnym odzwierciedleniem przedmiotów natury, lecz wywoływać bezpośrednio reakcję emocjonalną „czystą formą” t. j. kolorami i kształtami, pojętymi jako elementy autonomiczne, łączące się w akordy i symfonie barwne. Kolor i kształt ma — według postulatów formizmu — być tem samym w malarstwie, co ton w muzyce. Taka chęć przeszczepienia metod muzycznych do malarstwa posiada pewne uzasadnienie w tem, że istotnie kształty, a znacznie bardziej kolory, posiadają swoistą wartość uczuciowo-asocjacyjną; inaczej n. p. nastrala nas kombinacja barw jasnych i żywych: czerwonych, żółtych, zielonych — inaczej delikatna gra matowych, szarych odcieni i prześń pastelowych.

Ale ta emocjonalność w dziedzinie kształtów i barw jest nędznie

uboga i wątła w swem działaniu wobec emocjonalności, płynącej z tonów; toteż formizm jako muzyczne traktowanie kształtu i koloru, rezygnując z całkowania elementów konkretnych w pewne całości — formizm należy uznać za próbę najzupełniej chybną, mającą w razie najlepszym znaczenie ornamentalne, a już zupełnie nie mogącą rościć sobie pretensji do wyłącznego rozwiązania problemu malarzkiego w nowej Sztuce.

Malarstwo może utracić charakter imitacyjny; ale czy w dalszym rozwoju odwróci się zupełnie od natury, czy też posługiwac się będzie dla swych celów uczuciową czy intelektualną deformacją rzeczywistości zewnętrznej — nie może stanowczo rezygnować z treści.

W literaturze supremacja muzyki objawiła się w sposób przesadny w znanych wierszach „bez treści”. Metoda muzyczna w poezji dwoląką idzie drogą; abstrahuje zupełnie od „znaczenia” słów, operując tylko słowem jako elementem wei-

balno-akustycznym — wówczas w siluje przez odpowiednie bezsensowne zbiegi spółgłosek i samogłosek przemawiać, podobnie jak tony, bezpośrednio do naszej emocjonalności; albo też nie usuwa znaczenia słów poszczególnych, ale nie łączy ich w logiczne spłoty, a korzysta wyłącznie z mgławicy asocjacyjno-uczuciowej, osnuwającej przedstawienia i niosącej je na wspólnej fali uczuciowej, jak tony muzyczne.

Należy wprawdzie przyznać, że zwłaszcza drugi sposób przeszczerpienia muzyki do poezji, chociaż niezgodny z pełną, prawdziwą naturą słowa, które, prócz wartości uczuciowej, posiada jeszcze konkretną lub abstrakcyjną — sposób ten pozwala, przy odpowiednim nastawieniu psychicznym, percypować krótkie utwory bardzo oryginalnie; i pierwszy sposób może wrażliwemu słuchaczowi dostarczyć pewnych nowych sensacji. Ale dłuższe poematy taką metodą „muzyczna” absolutnie posługiwac się

TRANSPORT MONET ZŁOTYCH

Warszawa, 16 listopada. (Tel. G. L.). W drugiej połowie grudnia nadejdzie do Warszawy pierwszy transport monet złotych, bitych w mennicy francuskiej. I r. by pozwalają przypuszczać, że monety wyrobu francuskiego będą bez zarzutu. Celem polepszenia dalszych transportów monet srebrnych bitych dla Polski w Anglii mennica królewska w Londynie ma wykonać nowe semple dwuzłotowe, które bite będą z datą 1925 i z początkiem tego roku zajądą się w obiegu.

KONSOLIDACJA DŁUGU POLSKIEGO W STANACH ZJEDN.

Waszyngton, 16 listopada. (Tel. G. L.) Podpisano tu układ w sprawie konsolidacji długu polskiego w Stanach Zjednoczonych w wysokości 190 milionów dolarów. Warunki układu są identyczne z warunkami przyznanyymi przez Stany Zjednoczone Anglii.

POŻYCZKA AMER. DLA CZECHOSŁOWACI.

Praga, 16 listopada. „Ceske Slovo”, organ zbliżony do min. s. w. donosi, że w Karlsbadie odbyły się pertraktacje w sprawie udzielenia znacznych kredytów dla Czechosłowacji i Austrii. Pożyczkę tę ma finansować syndykat 29 bankierów amerykańskich. Najpierw otrzyma pożyczkę Czechosłowacja.

WIELKI POŻAR W NEW JERSEY.

Paryż, 15 listopada. (Tel. G. L.) „Chicago Tribune” podaje z N. Jersey następujące szczegóły o wielkim pożarze, jaki nawiedził to miasto:

Pożar wybuchł o godz. 9 rano we fabryce saletry i ogarnął szybko cztery dzielnice miasta. Wyrzucane w powietrze wskutek licznych wybuchów płonące żagwie rozszerzyły pożar na daleką przestrzeń. Przeszło 900 rodzin jest bez dachu a 35 rodzin znalazło śmierć w płomieniach. Nieodszukano dotąd 10 strażaków. 150 osób ciężko rannych przewieziono do szpitala. — Szkody materialne obliczają na wiele milionów dolarów.

nie mogą; szybko bowiem wywołują przesytność i znużenie.

A więc i tutaj, w dziedzinie literatury, bezwzględne wprowadzanie muzyki, natrafia na przeszkody nieprzychylniejsze. Jedynie rytmem może się posługiwać literatura w sposób, pokrewny muzyce. Pozatem korzystanie z uczuciowej barwy przedstawię — przy zasadniczym uwzględnianiu abstrakcyjnych i konkretnych elementów słowa — jest środkiem artystycznym nie tylko pożądanym, ale często narzucającym się tworzącemu artyście wprost odruchowo, spontanicznie.

Celem niniejszych uwag było zaznaczyć w głównych zarysach wpływ muzyki na literaturę i malarstwo dzisiejsze i położyć stanowcze veto przesadnej supremacji muzyki. Malarstwo i literatura powinny iść własnymi drogami i nie pozostawać w — NIEWOLI MUZYCZNEJ.

Polityka zagraniczna Anglii.**ŚCISLE POROZUMIENIE ANGLI Z DOMINIAMI. — O CZĘSTE ZWOŁYWANIE KONFERENCJI IMPERJUM BRYTYJSKIEGO.**

Londyn, 15 listopada. (Tel. G. L.) Lord Grey, jeden z wybitniejszych liberalistów oświadczył w mowie swej wygłoszonej wczoraj w Londynie między innymi, że polityka zagraniczna Anglii powinna być prowadzona w ścisłym porozumieniu z dominiami i odpowiadać całokształtowi interesów imperjum brytyjskiego.

Częste zwoływanie konferencji imperjum brytyjskiego jest więc rzeczą konieczną. Dalej mówił Grey o Lidze Narodów i wyraził przekonanie, że Liga odegra niewątpliwie decydującą rolę w pokojowym załatwieniu sporów międzynarodowych.

Mussolini za przyjęciem Niemiec do Ligi Narodów.**POLITYKA ZAGRANICZNA WŁOCH OPRZE SIĘ NA DAŻENIU DO POKOJU. — ROZŁAM W PARTJI RZADOWEJ. — GRUPA SOCJALISTÓW-REFORMISTÓW.**

Rzym, 16 listopada. (Tel. G. L.) Mussolini wygłosił wczoraj przemówienie, poświęcone polityce zagranicznej. Przemówienie to nacechowane było wielkim spokojem. Premier podkreślił, że politykę zagraniczną oprze na dążeniu do pokoju, co do szeregu spraw międzynarodowych polityka ta jest zupełnie niezależną. Mówiąc o Lidze Narodów, premier wypowiedział się za przyjęciem Niemiec do Ligi Narodów.

Rzym, 16 listopada. (Tel. G. L.) We wczorajszym głosowaniu nad wotum zaufania rządowi głosowało 315 faszystów i liberalistów z obozu Salandry. Przeciw rządowi głosował Giolitti i 6 posłów jego grupy. Wstrzymali się od głosowania Orlando i 26 posłów byłych uczestników wojny. Pomimo nieznacznej ilości głosów przeciw rządowi, przejście Giolitti'ego do opozycji wywołało silne wrażenie. Z kolei z wielkim skupieniem i w ciszy słuchano deklaracji Giolitti'ego, wyjaśniającej powód, który skłonił go do głosowania przeciw rządowi.

„BOGACTWA GÓRNEGO ŚLĄSKA OŻYWIŁ DOPIERO DUCH NIEMIECKI.”

Berlin, 16 listopada. (Tel. G. L.) Wolf. Z okazji uroczystości t. zw. „Tygodnia górnośląskiego” odbyło się wczoraj w hotelu Esplanade towarzyskie zebranie, na którym wiceminister Schiffer mówił o znaczeniu Śląska dla Niemiec. Oświadczył on między innymi, że bogactwa tego kraju ożywił dopiero duch niemiecki, któremu zadano straszny cios. Śląsk, mówił minister, patrzy obecnie na nas z tęsknotą wzywając naszej pomocy. Jedność Górnośląska i jego powrót do Niemiec są żądaniami mającymi głębokie motywy historyczne. W końcu wspomnieliśmy, że w manifestacjach towarzyskich na rzecz Tygodnia górnośląskiego tkwi poważna i głęboka idea.

ZNIEWAŻENIE FLAGI SOW. W RZYMIE

Wiedeń, 15 listopada. (Tel. G. L.) „Tel. Com.” donosi z Rzymu, że na samochód posła sowieckiego w Rzymie znajdującego się w drodze do Ministerstwa s. zagranicznych zucił się pewien młody faszysta usiłując zerwać flagę sowiecką. Przybyłego do ministerstwa posła sow. przeprosił minister s. zagr. a następnie Mussolini, który zajęcie określił jako nierozważną i niebezpieczną.

Wśród posłów, którzy wstrzymali się od głosowania, znajdował się również były wiceminister w gabinecie Mussolini'ego Finzi.

Rzym, 16 listopada. (Tel. G. L.) W tutejszych kręgach politycznych budzi żywe zainteresowanie stanowisko byłych premierów Giolitti'ego, Salandry i Orlando wobec rządu. Salandra ma podobno popierać Mussolini'ego, Orlando zachowuje zupełną rezerwę, a Giolitti nie zamierza podejmować inicjatywy, w głosowaniu jednak w sprawie wotum zaufania da głos przeciw rządowi.

Rzym, 16 listopada. (Tel. G. L.) W kuluarach Izby omawiana jest sprawa mającej powstać ponownie grupy socjalistów-reformistów.

Rzym, 16 listopada. (Tel. G. L.) Jak donosi „Il Nuovo Paese” powstająca w łonie większości rządowej nowa grupa składać się będzie z 65 deputowanych, należących do dawnej frakcji demokratycznej, i zachowa autonomię.

KRASSIN POZOSTANIE NADAL KOMISARZEM DLA HANDLU ZAGRANICZNEGO.

Moskwa, 15 listopada. (Tel. G. L.) U rządowo ogłoszono mianowanie Krassina ambasadorem rosyjskim w Paryżu. Krassin będzie przytem pozostawał nadal komisarzem ludowym dla handlu zagranicznego.

TAJEMNICZA ŚMIERĆ PROF. DUISELA.

Berlin, 16 listopada. (Tel. G. L.) W mieszkaniu swoim zmarł w sposób tajemniczy profesor szkoły rolniczej Duisel. Wyszło przytem na jaw, że w towarzystwie swego przyjaciela doktora medycyny Kratza prowadził szczególnie zagadkowe życie. Obaj przyjaciele mieszkali w dwupokojowym mieszkaniu, do którego od 3 lat nikt nie wchodził i prowadził tam swoje studia, o których nie informował nikogo. Dr. Duisel zmarł rękoma na atak sercowy, a przyjaciel — gdy przyszła policja kłęczał obok zwłok przy kominku, na którym palił się obfity ogień. Dr. Kratz stawiał rozpaczliwy opór, gdy komisja sądowa zabierała zwłoki z mieszkania. Lekarze stwierdzili, że Kratz zwarjował.

KORDON WELERYNARYJNY.

Warszawa, 15 listopada. (Tel. G. L.) W związku ze sprawozdaniem naczelnika wydziału choróbakażliwych Min. s. iola. p. Hymana, który obeźdzał wschodnie powiaty graniczne, przystąpiło Ministerstwo do reorganizacji kordonu weterynaryjnego.

MILLERAND PRZECIW UZNANIU SOWIETÓW.

Paryż 15 listopada. (Tel. G. L.) Millerand wypowiedział się w swym przemówieniu jako przeciwnik uznania Rosji sowieckiej oraz zniesienia ambasady francuskiej przy Watykanie.

DYMISJA GABINETU ZAGŁUŁA PASZY.

Kair, 16 listopada. (Tel. G. L.) Gabinet Zagłula Paszy podał się do dymisji.

Kair, 16 listopada. (Tel. G. L.) Przed pałacem króla i parlamentem odbywały się manifestacje ludności na rzecz pozostania u władzy gabinetu Zagłula Paszy. Zagłul pasza trwa jednak w postanowieniu ustąpienia. Zwolennicy Zagłula Paszy usiłują znaleźć drogę, umożliwiającą mu pozostanie u władzy.

Kair, 16 listopada. (Tel. G. L.) Reuter donosi, że Zagłul pasza to odbyciu narad z królem cofnął swą dymisję.

KOLEJ NA TERENIE OKUPACYJNYM PRZESZŁA W RĘCE NIEMCÓW.

Koblencja, 16 listopada. (Tel. G. L.) Ubiegłej nocy francusko-belgijski zarząd kolei na terenie okupowanym przelał władzę w ręce niemieckiego Towarzystwa kolei żelaznych. Akt ten nastąpił 15 dni wcześniej, niż przewidywał to protokół londyński.

PROF. OSSENDOWSKI — SVEN HEDIN.

Berlin, 15 listopada. (Tel. G. L.) „Voss. Zeitung” donosi, że profesor Ossendowski i Dr. Pahlen spotkali się w Berlinie ze znanym podróżnikiem Sven Hedinem w celu odbycia dyskusji w czasie której Ossendowski i Pahlen odpowiedzą na zarzuty Sven Hedina postawione prof. Ossendowskiemu w związku z wydaniem przez tego ostatniego książki pod tyt.: „Ludzie, zwierzęta i bogowie”, opisującej podróż przez Mongolie.

Kronika telegraficzna.

— Książę Leopold belgijski odbył narady z nowym Ministrem pełnomocnym Polski.

— Z okazji uroczystości ku czci króla Władysława Warneńczyka oznaczony został konsul polski Maurycy Rogalski orderem „Polonia resituta”.

— Centralny komitet wykonawczy Związku republik sowieckich postanowił, że najbliższy zjazd Sowietów całego terytorium Związku republik odbędzie się w kwietniu 1925 r.

— Trendelenburg, przewodniczący delegacji niemieckiej do rokowań handlowych z Francją, który, jak wiadomo, udał się do Berlina celem porozumienia się ze swoim rządem, zawiadomił, iż wraca do Paryża w poniedziałek.

— Z Kairu donoszą, że według ostatnich wiadomości z Dżeddah, armia króla Allega została zupełnie pobita przez Wahabitów. Wahabici rozpoczęli niezwłocznie pochód na Dżeddah.

— Rosyjska Agencja telegraficzna donosi, że pierwszy samolot francuski przybył z Paryża do Moskwy.

